

Glas za veznikov

Informacijski dnevnik A. I. S.

TRST, sredi 17. oktobra 1945

URADNIŠTVO: Via S. Felice 8 - Telefon št. 93854 in 94443

OGLASI: Cena za milimeter visine (širina ena kolona): trgovski L. 7, mrtvaški L. 18 (osmrtnice L. 36), objave L. 9, finančni in pravni glasili L. 12. V vsebini lista (tekstni oglas) L. 12. Davek bi vitez. Plačljivo vnaprej. Oglase sprejema izključno: S. P. L. Società per la Pubblicità in Italia, Trst, via Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 2 (zaostala L. 4). Rokopisov ne vračamo.

Kulturni molk

Trst, 17. oktobra
Stara in še vedno zanimivo je upravljanje, kakšen državni stroj najboljši prija stvariteljskemu duhu pisateljev, slikarjev, glasbenikov in drugih umetnikov. V svetovni literaturi so o tem precej razpravljali, vendar končne besede še niso izrekli.

Nekateri pisci mislijo, da so bili časi, ko so narodi živeli v čim večji svobodi — kakršno si danes zamisljamo v demokraciji — najboljši za nemoten razvoj umetniških ustvarjanj. Ti pisci pravijo, da prinaša vsako vmešavanje države v umetniško ustvarjanje samo slabe posledice ter preprečuje umetnikom, da bi lahko razvili svoje prirodne darove.

Drugi so mnenja, da prevelika svoboda in z njo združena splošna blaginja naroda kot celote ni vprav najboljša vplivala na dejavnost umetnikov. Menijo, da je za ustvarjanje globoko zasnovanih prvenstvenih del svetovne literature bila potrebna določena mera osebnega trpljenja posameznika, se bolj pa delna nesvoboda in trpljenje celokupnega naroda. Po njihovem mnenju so avtoritativni režimi, kakršne je poznalo prejšnje stoletje in ki se niso uveljavili v vsako podrobno življenja podanikov, bili še najprimernejši za res globoko umetniško ustvarjanje. Za dokaz pravilnosti tega gledanja navajajo bogaten razcvet ruske literature v časih carskega avtoritativnega režima.

Naj večjo strokovnjaki to upravljanje, kakor je bilo — v prilogi rešimo popolno svobodo ali pa delne nesvobode — eno je gotovo: v prilogi totalitarnosti režimov, kakršne pozna dvajseto stoletje, ga gotovo ne bo nihče rešil. Za dokaz je treba navesti samo popolni zastoj kulturnega življenja v nacistični Nemčiji.

Nacistična Germanija je zatopila v popolni kulturni molk, kar kaže resnega umetniškega ustvarjanja. Večina boljših umetnikov je zapustila domovino ali prenehala ustvarjati, ker je bil režim preveč totalitarne in ker se je uveljavil v takšni podrobni kontroli življenja naroda, da je bilo vse njegovo bistvo vtirjeno v nacistične kolektivne. Umetnost je postala delo strankine politike. Kdor ni hotel slušati nacistični stranki, ki si je lastila pravico presojati kot nekakšen vrhovni in neomoljivi sodnik prav vsako upravljanje nemškega posameznika, je bil prisiljen na molk. Gorje tistim, ki so se upali upreti nezmožnosti Hitlerja in njegovih priganjencev; proglašili so jih takoj za izdajalce domovine in s tem dejanjem pozikali enačiti svojo stranko z domovino.

Tudi nemški umetnikom, ki so se hoteli izogniti uveljavljanju v vsakdanjo politiko in ki so hoteli gojiti umetnost zaradi umetnosti, se ni godilo dobro. Nacisti so jih postavili pred očitno: ali boste ustvarjali tako, kakor hoče stranka, ali pa boste obmolčniki. Kajti stranka ni bila zadovoljna z umetniškimi ustvarjanjem, ki ne bi nosilo strankarskega pečata. Hitler je hotel narediti iz pisateljev propagandne kralje, iz pesnikov slavilce svoje veličine, iz glasbenikov oznanjavalce «nemškega duha», iz kiparjev tvorce dokazno nemške močovitosti in iz slikarjev peskarjev propagandnih lepakov. To se mu je tudi posrežilo — le tisti umetniki, ki so se vklonili diktatu stranke, niso imeli z umetnostjo veliko skupnega, kajti pravi umetniki so se rajši poglabili v kulturni molk.

Avtoritativni režim Napoleona III., Bismarckovo cesarstvo, policijska država ruskih carjev in drugi podobni ustroji, so sicer ovrhali razvoj svobode tiska, niso pa bili še tako izpopolnjeni, da bi zatrli vsako kulturno ustvarjanje. Takrat so umetniki lahko še živeli v sorazmernem miru ali pa se umaknili v tujino. Svet pa, kakršnega so si po zgledu nacistov zamislili sodobni totalitarnistični režimi, ne bi nikjer več dovoljeval zatonišča umetnikom, ki ne bi soglašali z diktaturami. V takšnem svetu bi se umetniki odabili s kulturnim molkom ali pa bi morali postati uradni nacističnega propagandnega ministrstva.

Na srečo človeštva, se je nikoli ni zgodilo, da bi stile tedaj prevladale istočasno na vsem svetu. Se vedno je restnica in poštenost naša zatočišče v svobodoljubnih državah.

In to je bila tudi rešitev za nekatere ustvarjajoče umetnike, kajti v zamejstvu so se mogli posvetiti svojnemu delu, ki ga ne bi mogli opravljati v koncentracijskih taboriščih.

V ZASEDENI NEMČIJI Poročilo generala Eisenhowerja o razvoju političnih in gospodarskih razmer

Zbližanje zavezniških stališč - Boj proti inflacijskim težnjam - Razlike med razvojem političnih strank v sovjetskem in anglo-ameriškem zasedbenem področju

Washington, 17. oktobra
Vojno ministrstvo je objavilo drugo podrobno poročilo generala Eisenhowerja o zasedbi Nemčije. General Eisenhower je v poročilu, ki ga je 20. septembra predložil vojnemu ministru, naglasil potrebo po najnujnejšem gospodarskem načrtu za Nemčijo. Napovedal je, da bo moral nadzorovati zavezniški svet v bodočih mesecih premostiti večje medsebojne razlike.

Eisenhower pravi v svojem poročilu, da uspešen razvoj organov, ki so jih ustanovili za reševanje negotovosti, ter prisrčni osebni odnosi med delegati dajejo upravičeno upanje, da bodo tudi o najbolj spornih vprašanjih razpravljali objektivno in dosegli primerne rešitve. Pri tem naveda, da je v mesecu avgustu, ko je bil predsednik sveta, odvečalo načelo, da so Združene države prevzale glavno odgovornost. To pobudo so prisrčno sprejeli. Delegacije drugih narodov so sodelovale v prijateljskem duhu, zlasti sovjetske delegacije.

Gospodarski ukrepi
Poročilo nadaljuje, da bodo morali pred letom 1946 uvesti v Nemčijo velike količine vošči, ako bodo hoteli preprečiti veliko gladovno prebivalstva ter gospodarske nered. Čeprav se niso ukrenili nič do konenega o življenjski ravni nemškega ljudstva, do vse, kar bodo mogli v bodočnosti dati, je vedno pod tisto mero, ki jo hoče določiti za Nemčijo. Eisenhower nato omenja inflacijski val, ki se širi po državi v glavnem zaradi pomanjkanja blaga in zaradi prevelike kupne moči prebivalstva in pretlača, da je treba izdelati smel in dober urejen protinflacijski načrt, ki bo temeljil na ustanovitvi in izvedbi neposrednega nadzorstva nad cenami, ki jih bodo določili na podlagi novih produkcijskih stroškov. Delje bo treba dovesti nemško prebivalstvu na tisto stopnjo, ki je dovoljna v berlinskih protokolih. Poduzeti bodo morali tiste finančne in denarne ukrepe, ki zmanjšajo dohodek in prihranjen kapital in jih spravijo v sklad z dejanskimi produkcijskimi možnostmi. V zvezi z zadnjo točko pripominja, da so se v šestih letih nepretrganega dela, plačevanja z obsejimi vojnimi plačili ter ob raznih omejitvah možnosti nakupov likvidni prihranki zelo povečali.

Politično življenje
Eisenhower pravi, da so do avgusta dosegli velik napredek pri izbihi nemškega upravnega osebja za vodilna mesta, bodisi v mestih ali na deželah, in finančnih, pri prometu, poročevalskih zvezah, v zunanji trgovini, v industriji in v drugih področjih; za ta mesta so določili sposobne uradnike. Eisenhower nato pripominja, da po eni strani nadaljujejo negativno delo življenja nacistov z odpadci in arcačijami, po drugi strani pa so pričeli povečevati pašeno pozitivne načrte za uvedbo in razvoj demokracije. V zvezi z podstaničnimi sklepi, da bo demokracija imela možnost pripraviti na obnovo njihovega političnega življenja na demokratičnih in pacifičnih osnovah in dovoliti ustanovitve demokratičnih strank. Eisenhower pripominja, da so Američani odpravili prepoved za ustanavljanje strank 27. avgusta, medtem ko so bile na sovjetskem zasedbenem področju stranke dovoljene že od 10. junija. Poročilo ne more na ameriškem zasedbenem področju omenjati nikakega valnega spremembe v političnem pogledu, ker so se nemške stranke na tem področju omejevale na organizatorne priprave, zlasti komunistična in socialdemokratska stranka, ki sta stahni zlasti po zasedbi.

Opadanje vpliva komunizma na sovjetskem področju
V Berlinu je komunistična stranka organizirala politični blok komunistov, socialdemokratov, krščanskih demokratov in liberalnih demokratov. Eisenhower omenja, da so imeli komunisti nekaj časa večino najvažnejših mest v krajevni upravi v Berlinu, toda iz poročila, ki jih je dobil, lahko sklepa, da bi v primeru nepristranskih in skrbno nadzorovanih volitev v Berlinu zdeli gospodarsko komunistična stranka ne bi dobila veliko glasov, marveč bi predložitvo podprlo v prvi vrsti socialdemokrate, nato pa zvezo krščanskih demokratov. Poročilo dodaja, da v američkem zasedbenem področju ne podpirajo sistema političnih blokov, ker nasprotuje tradicionalnemu američkemu pojmovanju političnega delovanja v demokratičnem smislu. V Berlinu imajo Sovjeti izključno cenzuro ter nadzorstvo nad radijem, predlagali

pa so, naj bi za Berlin izdelali dnevnik itirih narodov. Pri nadzorstvu nad poročili stalno stremijo na tem, da bi Nemcem omogočili organizacijo poročevalske službe v novem demokratičnem duhu. Prvi nemški list na američkem področju «Frankfurter Rundschau» je zelo razširjen in vpliva Nemcem več zaupanja, kakor listi vojaške uprave.

Nikakega sledu o organiziranem odporu
Ko govori o javnem mnenju v Nemčiji, Eisenhower pripominja, da sicerkrat ni nikakega znaka o kakem organiziranem odporu, čeprav je manjka kritike o zasedbi. Zavezniško vojaško upravo kritizirajo zlasti zaradi prevelike, zlasti zaradi premajhne vneme pri odpravljanju nacistične. Nemške glasove o nesoglasjih med zavezniki bolj povzročata želja in strah, kakor pa slabi nameni.

Obnova poljedelstva
Eisenhower je dodal, da se je prehranjevalni položaj znatno poslabšal zaradi pomanjkanja skladišč in transportnih sredstev. V zahodni Nemčiji so pričeli izvajati načrt o kmetijski proizvodnji ter izdelovalni poljedelske stroje. General je dodal, da bodo morali po predhodnih računih uvesti na ameriško, angleško ter francosko zasedbeno področje letošnje ter prihodnje leto štiri milijone ton živil, da bodo mogli omogočiti nekmetične prebivalstvu dnevni obrok 2000 kalorij na osebo. Te številke pa ne upoštevajo pritok Nemce v Poljsko, Češkoslovaško in Madžarsko, ki

poročila francoske agencije, ki pravijo, da so nizozemske oblasti bile pripravljene pogajati se z voditelji vseh indonezijskih skupin, dim bi bil ponovno vzpostavljati red in svoboda besede in mišljenja. Nizozemska poslanska zbornica bo razpravljala o odstopu Johna Stachouera, glavnega guvernerja Nizozemske Vahodne Indije. Vse, ki je prinesla hilversumska radijska postaja. Pr. J. H. A. Logemann, minister za prekomorsko ozemlje, bo dal zbornici poročilo o indonezijskem položaju.

Zanjkajevo vojno napoved
V torek zvečer so uradno javili v Bataviji, da ni vojnega stanja med Indonezijo in Nizozemsko, kakor so javili v nedeljo. Sporočilo, ki ga je izdal glavni stani zavezniških sil za Nizozemsko Indijo se glasi: «Objava vojne napovedi je treba pripisati letakom, ki so jih izdali domači ekstremisti, da bi povzročili konflikte. Republikanski radio Indokine je objavil, da republikanska vlada dr. Soekarna, ni na noben način pristala na vojno napoved.

Avstralski minister Evatt v Združene države
London, 17. oktobra
Avstralski zunanji minister dr. Herbert Evatt je zapustil Veliko Britanijo in odpotoval v Združene države, kjer se bo udeležil sestanka zavezniških nadzorstvenih komisij za Daljni Vzhod. Evatt se je podal v Veliko Britanijo, kjer se je posvetoval z novimi britanskimi ministri za časa zasedanja zunanjih ministrstov.

Del Burne pod civilno upravo
Agencija «Reuters» sporoča, da se je sir Reginald Dorman Smith, guverner Burne, iz Indije v Rangoon, kjer bo prevzel od poveljstva za južnovzhodno Azijo upravo dela Burne. Na ta način bo Burne prva država, ki spada pod poveljstvo zgoraj imenovanega vojnega operacijskega glavnika pod civilno upravo.

Nizozemska odklanja pogajanja s Soekarnom
Nizozemska vlada je izjavila, da je glavni guverner Nizozemske Indije, Hubertus J. van Mook, prejel natlačena navodila, da ne sme pričeti pogajanj z Ahmedom Soekarnom, ki se je proglasil za predsednika takozvane Indonezijske republike. Poročilo francoske agencije, ki pravi, da je van Mook prošil za dovoljenje za pogajanja s Soekarnom, je verjetno nastalo zaradi kakšnega nesporazuma. Tako se je medeni položaj na Javi še poslabšal zaradi te vesti.

Britanski tisk o Subašičevem odstopu

London, 17. oktobra
Britanski časniki so prineeli izveščke iz Titovega pisma bivšemu jugoslovanskemu zunanjemu ministru dr. Ivanu Subašiču. Diplomatski dopisnik Britanske radijske družbe poudarja, da je zelo presenetljivo, da niso objavili tudi pisma, ki ga je predhodno poslal dr. Subašič maršalu Titu. Časopisi podčrtavajo, da so ob tožbe maršala Tita, ki pravi, da je ravnatelj njegovega bivšega ministra v zvezi z reakcijo doma in v tujini, zelo težke. Zaradi tega bi bilo treba objaviti tudi stališče dr. Subašiča, da bi si tako mogel jugoslovanski narod narediti pravo sliko o stvari. Časniki dajejo tudi navajajo, da so Velika Britanija, Sovjetska zveza in Združene države, ki so podpirale sklenitev sporazuma Tito-Subašič in ki še vedno predstavljata temelj Titovega režima, zainteresirane na razvoju dogodkov. Odstop enega izmed podpisnikov tega dogovora povzroča presenečenje, kakor hitro so objavili razloge samo enega podpisnika. Medtem pa je še mnogo bolj važno, ali so svobodine, katere so zagotovili jugoslovanskim narodom po tem dogovoru, in resnici ostvarili v jugoslovanskem političnem življenju.

Manjšina - večina
Najvarnejše je prerokovati potem, ko so se dogodki že končali. Tako delajo zgodovinarji, ki dajo vedno prav zmagovalcu. Manjšine nimajo vedno prav, toda večine vedno sgrešijo. (Angleški rev. W. R. INGE)

Američani odklonili izročitev nemških ujetnikov Francozom
Frankfurt, 17. oktobra
Poveljstvo ameriškega zasedbenega področja v Nemčiji je odklonilo izročitev nemških ujetnikov v francozem zasedbenem področju. V ukrep je bil izdan zaradi poročila mednarodnega Rdečega križa, ki je domagal, da so ujetnike v francozem zasedbenem področju slabo hranili in niso ravnali z njimi po človeških pravih.

Preteklo pomlad so podpisali sporazum o predaji 1 milijona tristo tisoč ujetnikov za obnovljena dela v Franciji.

Film o taboriščih pred sodiščem v Lüneburgu
Lüneburg, 17. oktobra
Josef Kramer in njegovih 43 soobtožencev pri razpravi o belzenskem taborišču so bili teško prizadeti, ko so predvajali pred sodiščem v Lüneburgu sovjetski film o taborišču v Oswiecimu.

Film, ki je bil predvajan na zahtevo tožilcev in proti močnim protestom branilcev, prikazuje 100 otrok dvojčkov, ki so jih uporabljali za raziskavanja, sterilizirane moške in ženske moške, ki so jih okužili z gobavostjo, smrznjene dečke, plinastih lah in oblike žensk in otrok, ki so postali žrtve plinskih celic.

Dopisnik agencije Reuter iz Libanona
Haifa, 17. oktobra
Dopisnik agencije Reuter v Beluruthu, A. Wallenstein, je bil po odreditvi notranje ministra izgnan iz Libanona. Vzroki niso znani.

Čangkajšek o ciljih svoje mirnodobne politike
Sporazum s komunisti, izpraznitve Mandžurije in potovanje v zavezniške države

Cyungking, 17. oktobra
Generalissimo Čangkajšek je na svoji prvi tiskovni konferenci po koncu vojne izjavil, da so glavni cilji njegove politike popolna rešitev političnih vprašanj, vrnitev Mandžurije in morda tudi Zunanje Mongolije kitajski republik. Dejal je, da bodo osebni stiki, ki jih je imel s komunističnim voditeljem Mao Tze Tungom, olajšali delo za odstranitev nesporazumov s komunisti v severnih pokrajinah. Povečal je tudi, da bodo čez šest mesecev prenesti prestolnico v Nan-king.

«United Press» sporoča, da je Čangkajšek izrazil upanje, da bodo sovjetske čete redno zapustile Mandžurijo, kot predvideva kitajsko-sovjetska pogodba. Tudi ameriški mornariški strelci, ki so zdaj v mnogih pristaniščih severne Kitajske, bodo zamenjani s kitajskimi silami. «Associated Press» omenja, da so te strelce poslali v severno Kitajsko, da sodelujejo s kitajskimi silami pri razorožitvi Japoncev.

Čangkajšek je izrazil svojo hvalečnost za prispevek ameriškega poslanika Patricka Hurleyja pri kitajskih notranjih zadevah in je dodal: «Zelo me veselja, da se poslanik Hurley vrača k nam.» Čangkajšek je pojasnil, da je Hurley pred odhodom v Washington dejal, da se bo, dokler bo trajala vojna, udeležil pogajanj, da se zbere več kot mogoče zavezniških sil proti Japoncem. Zdel pa, ko je vojna končana, Hurley mial, da mora kitajski narod sam in brez njegove udeležbe razrešiti zadevo s komunisti.

Čangkajšek je tudi dejal časnika, da namerava v kratkem obiskati Združene države, Veliko Britanijo, Sovjetsko zvezo in Francijo ter je dodal: «Težko je še zdaj določiti datum mojega potovanja.» Na poslovnem obisku častnikom in vojakom 14. zračne skupine, je gošpa Čangkajšekova izjavila, da bo spremljala svojega moža v Združene države, Veliko Britanijo, Sovjetsko zvezo in Francijo.

Volitve v Bolgariji

Svoboda volitev po besedah socialno demokratičnega dnevnika «Svobodni den», - Zveza opozicijskih strank se ne udeležijo volitev

Sofia, 17. oktobra
V proglasu o predvolivnem boju za vse svoje organizacije je narodni odbor Ljudske fronte izjavil: Objavljamo, da odaslej ne bo več shodno in bomo volitve izvedli za vse, ko cenimo.

Istočasno je razvidno iz tega proglasa upanje Ljudske fronte, da bodo zabodno velesile priznale pri volitvah izvoljeno vlado, ki bo prinesla v dosedanjio vlado Ljudske fronte le majhne izpremembe. Nekoliko so izpremenili tudi volivni zakon, zaradi katerega sta Američani in Britanija zahtevali očitve

Manjšina - večina
Najvarnejše je prerokovati potem, ko so se dogodki že končali. Tako delajo zgodovinarji, ki dajo vedno prav zmagovalcu. Manjšine nimajo vedno prav, toda večine vedno sgrešijo. (Angleški rev. W. R. INGE)

Američani odklonili izročitev nemških ujetnikov Francozom
Frankfurt, 17. oktobra
Poveljstvo ameriškega zasedbenega področja v Nemčiji je odklonilo izročitev nemških ujetnikov v francozem zasedbenem področju. V ukrep je bil izdan zaradi poročila mednarodnega Rdečega križa, ki je domagal, da so ujetnike v francozem zasedbenem področju slabo hranili in niso ravnali z njimi po človeških pravih.

Preteklo pomlad so podpisali sporazum o predaji 1 milijona tristo tisoč ujetnikov za obnovljena dela v Franciji.

BENEŠEVA IZJAVA

IZSELJEVANJE SUDETSKIH NEMCEV

Predsednik Beneš odločno vztraja na izselitvi vseh sudeških Nemcev - Ukrepi o označevanju s kljukastim križem na belem polju in druge mere

London, 17. oktobra
Češkoslovaški predsednik Edvard Beneš je zavrnil kritike, ki so se pojavile v tujih listih o ravnanju Čehov pri izseljevanju Nemcev. Izjavil je, da so načrte za izgon Nemcev iz Češkoslovaške izdelali že pred tremi leti in dodal: «Pravijo, da se obnašamo prav tako kot se nacisti obnašali do nas; očitajto nam, da nismo vredni naše narodne tradicije. Naj te kritike odgovorjajo resnici in posebnim primerih ali ne, kategorično izjavljam, da bodo sudeški Nemci morali iti in da bodo šli v Nemčijo, pa naj se zgodijo kar koli. Nemci

morajo iti zaradi svojih zločinov in zaradi vsega, kar so storili za časa vojne naši dešli in našemu narodu. Beneš je potem dal zagotovilo, da je načrt, ki se ga postužejo za premesitve Nemcev slovečki, vzdržljiv, pravičen, moralno opravičljivo, primerno pripravljen in odobren od zaveznikov in da bodo vse podrejene organe, ki se ne bodo ravnali po omejenih načelih, energično pozvali, da spoštujejo godrev. Kritike, o katerih je govoril Beneš, so najbrže tiste, ki so se pojavile v angleškem tisku pred tedaj julija, ki so obsojale predhodne ukrepe za izgon, ki so jih podvezle češkoslovaške oblasti proti nemskim manjšinam. Ob tej priloiki je pisal diplomatski dopisnik liberalnega lista «Manchester Guardian», da so najlepji in praškem okraju uradni lepaki okrajnega narodnega odbora «Bošasa», ki odreja, da se vsem tistim, ki spadajo v razred nemških in madžarskih izdajalcev in sodelavcev pripne na oblike kljukasti križ na belem polju in ščitovica, s katero so jih vpisali. Lepak je pojasnil, da tem osebom ne bodo dali šiviljskih znamenk. Prepovedali so jim poslušavati se tramvajev, razen v primeru, ko grejo na delo in pri tem morajo stati in se zasedati sedežev. Pravi tako se tem ljudem prepovedati hoditi po uličnih hodnikih, vstopiti v javne vrtove, restavracije, gledališča in druga zabavišča ter se posluževati palače. Druge omejitve so predvidevale urnik za nakup v trgovinah, prepoved o vrstiti trgovskih poslov in posesti radijskih aparatov. Za te osebe so določili policijsko uro ob 20. uri. Ob zaključku je odredba opomnirjala, da bodo tiste, ki ne bodo upoštevali omejenih odredbe, kaznovali z enako kaznijo kot so Nemci kaznovali krtačje podobnih pregreškov.

Stettinius na poti v Združene države
London, 17. oktobra
Edward R. Stettinius ml., ameriški zastopnik v zvrnem odboru pripravljalne komisije Združenih narodov v Londonu, je odpotoval po zdravniškem nalogu v Združene države.

Stettiniusova vrnitev je v zvezi z zdravljenjem ioknih kamnov, ki so jih ugotovili pri radiološkem pregledu. Verjetno bo potreben kirurški poseg. Namestnik ameriškega zastopnika pri komisiji, Stevenson, se bo udeležil zaključnih sej izvršilnega odbora.

DEMOKRATSKE BESEDE

Sodelovanje v gospodarstvu

Sir Stafford Cripps, trgovinski minister v novi laburistični vladi, je govoril na letnem zborovanju Zveze britanskih trgovinskih zbornic kot glavni predstavnik vlade. Predmet njegovega zanimivega govora je bilo sodelovanje podjetnikov in delavcev kot pot k obnovi gospodarstva in k zvežanju angleškega narodnega dohodka. Položaj britanskega trgovinčarja ministra v njegovi stranki daje njegovi izjavi še pravo poseben pomen. Znano je namreč, da je bil vedno priista skrajnega levega krila, ki je, četudi je številčno dalec zaostajalo za drugimi sestavnimi deli angleškega delavskega gibanja, vendar družilo najkrajnjeje struje v angleški delavski stranki.

V začetku je poudaril, da je trenutno zelo važno vprašanje britanskega gospodarstva pravilna razdelitev razpoložljivih sredstev med izvoz in domačo potrošnjo. Ta razdelitev bo prav gotovo povzročila mnogo nezadovoljstvo v izvestnih krogih, pa jo bo treba kljub temu izvesti.

«Načela, ki jih bo treba uporabiti za rešitev gospodarskega položaja, so jasna,» je rekel minister Cripps. «Moramo omejiti naše zahteve po blagu, katerega bi rabili za našo lastno porabo, tako da bomo mogli uporabiti čim večje količine za gospodarsko obnovo, za rešitev stanovanjskega vprašanja in za ponovno zgraditev našega izvosa. Še bolj važno pa je naše stremenje, da povečamo naše gospodarske vire do največje možne mere.»

«To pomeni dobro vzajemno delo med podjetniki, delavci in vlado, ki so vsi enakopravno udeleženci, ki morajo vsak pripraviti svoji posebni deleži. Podjetniki morajo paziti, da bo njihovo delo uravnano za dosego splošnih narodnih ciljev, ki je temeljni namen vsega vzajemnega dela. Paziti morajo, da bo njihovo gospodarsko vodstvo na najvišji višini, zaskaj dobro vodstvo je bistveno pogoj za dosego največje zmogljivosti. Od delavcev zahtevamo pametno zanimanje za njihovo delo in stalno posvečanje njihovemu poslu. Potrebna nam je njihova strokovna izobrazba, njihove sposobnosti in njihov prispevek k zmogljivosti naše proizvodnje. To pomeni dobro in sponuzumno sodelovanje v tovarnah, delavnicah in pisarnah, kar moramo doseči samo z uporabo novodobnih posvetovalnih teles v podjetjih.»

«K vsemu temu se zdej pridružuje še vlada kot predstavnica skupnih koristi narodne celote in posebej se potrošnikom, je nadaljeval minister Cripps. Mi ne nameravamo stati prekrižanih rok poleg ali čakati na vabilo, kadar bo industrija že prišla v velike težave. Naš namen je biti dejavni udeleženci gospodarskega dogajanja. Za dosego tega namena bo vlada ustvarjala pogoje, da bo zasebna budala lahko prispevala kar največ k splošni gospodarski blaginji.»

«Ustvariti moramo skupen okvirni načrt in vsaki industriji moramo odkazati mesto v tem načrtu, kjer se bo lahko uveljavljala. Nameravamo stalno obveščati in danje o naših ciljih; prav tako pa priključujemo točne podatke o sedanjem položaju, o načrtih, o izgledih, o potrebah in o napredku. Vlada jim lahko pomaga in jih uravnava.»

«Podal se bomo naravnost na izvorna tržišča, kakor hitro bomo imeli kakšno blago na prodaj, je rekel sir Stafford Cripps. «To pa ne pomeni, da bi nameravali pobirati narodna povoda, kjer koli bi jih dobili na tej blaga lačni zemlji.»

«Skrbeti moramo za to, da bo naše blago obrabljeno znano kakovostno britanskega izdelka. Naši izdelki morajo biti prilagojeni potrebam tržišč, katere bo potrebno preučevati in ugotoviti najučinkovnejše tamkajšnje navade in zahteve. Moramo skrbeti, da bomo na višini te same v proizvodnji — s tem ne mislim reči, da bomo prevzeli vsako idejo, ki bi jo našli pri drugih — ampak bomo morali izvršiti lastna opazovanja in preučevanja doma ter se znansti na svojo iznajdljivost, kakor smo to delali v dobi vojne. To pomeni, da bomo morali povečevati mnogo več pozornosti visokemu tehničnemu izobraževanju, znanstvenemu delu in strokovnemu vezanju visoko šolskega osebja.»

«Prepričan sem, je dodal sir Stafford Cripps, če ne bomo uspeli obnoviti in razširiti naša zamejska tržišča, bomo prišli v resno nevarnost, da pademo na silo drugega reda. Toda prav tako sem prepričan, da bomo mogli, če se bomo poslužili odkritosrčnega sodelovanja, voditi avet v lepšo bodočnost, kjer ne bo predstavljal atomska bomba več strahla za človeštvo.»

FILATELIJA

Nekaj filatelističnih zanimivosti o znamkah ZVU v Juljski krajini

Dne 22. septembra so prišle na ozemlje Juljske krajine, zasedene po zavzetosti, v promet nove pretiskane znamke za omejeno področje...

Je pretisk tudi z litografskega stališča popolnoma navaden, Das je oprema pretiska popolnoma skromna, so bile pripravljene vendarje...

Vojne tvornice v podzemni železnici

Med tajnostmi britanske vojne proizvodnje, ki prihajajo druga za drugo na dan, je zelo zanimivo poročilo o tovarni dnevnih mehanik...

al delavka hodila po predoru na svoje delovno mesto dalje kot petsto metrov. Napeljali so tudi majhno ozkoizolno železnico, po kateri je vozila električna lokomotiva...

ZANIMIVOSTI

Zdrusene drisave so med vojno uporabile za proizvodnjo vojnega materiala 168 milijard dolarjev. S tem so izdelale med drugim 86.338 tankov...

Lep je Trst! S katere koh strani se mu približuje, povsod te posravlja njegova mirna in prijetna lega pod obronki kraškega griteva...

ERSKINE CALDWELL

SVET NA KOCKAH

Clay je pobledel. Kot led mrzel pot mu je bil po vratu in prsih, spet je dvignil roko. Mutilo se mu je.

«Kakšne namene imaš?» «Glede česar?» «Glede avtomobila... Glede...» Simon ga je prekinil.

Clay je gledal. Nekatere čase je bilo vse tiho. Tudi Simon je molčal. Kocke so ležale na pesku.

«Dobil sem, je dejal Simon polglasno. »Dobil sem, da za vranta, dobil sem!«

svojem prvotnem sijaju. Pogledal je avto v tleh, poslušal je njegov ritmičen glas, nato je izstopil. Dejal je Clayju: «Hvala ti za sem, prijatelj.»

«Dobro, je dejal Simon. »Dobil sem, je dejal Simon polglasno. »Dobil sem, da za vranta, dobil sem!«

GOSPODARSTVO

V Angliji so odprli že 24 bombnih predilnic, ki zaposlujejo 26.000 delavcev. V kratkem bodo še razširili bombno industrijo, ki je v vojnem času stala.

Gospodarsko politiko v Romuniji kritizira član vlade in zunanji minister Jurij Tatareacu. Četudi je ministri predsednik Groza, voditelj komunistične stranke v Romuniji, izjavil, da bodo Romuni sicer stradali, da pa ne bodo umrli...

Abesinski cesar Halle Selasi je povabil švedskega geologa E. Dalstroma v Abesinijo, da tam preuči železna žila in bakra.

Pravi finančni polom grozi Avstriji, če ne bodo države, ki so članice nadzorstvenega sveta za Avstrijo uspele priti do sporazuma o predlogu za novi valutni zakon.

Nekatere je pri novem pretisku motilo, da je pretisk samo v angleščini, ne pa tudi v slovenščini in italijanščini.

Za vračenje in hlajenje oziroma grejto pozimi so uredili posebne naprave. Te naprave so bile tako popolne, da so mogli v predorih delati nepretrgoma 24 ur dnevno...

Nadega dopisnika je zanimalo tudi vračanje, ali imajo izdane znamke tudi kak posebnost. Pojma, ki ga je dobil na pristojnem mestu, je sledeča: v taku tiskanja so se pojavile nekatere napake...

Znamke v korist Rdečega križa V Jugoslaviji je izdala osrednja poštna uprava v Beogradu v korist Rdečega križa dve znamki, in sicer za 1+4 din v modri in za 2+6 din v rdeči barvi.

Ustavimo se pri «Stockholm», imi izmed teh nesrečnih ladij. Ze od rojstva jo spremlja neureda. Komaj so jo dogradili in pustili v tržičkih ladjenicah v morje, je že do tal pogorela. Ko so znova zgradili, bi morala na svoje trzovno vožnjo na Švedsko, ki jo je naročila. Začetek vojne pa ji je že v Benetkah prekrižal pot. Da bi lažje

preživela vojno je dobila ladja «Stockholm» znake bojniške ladje. Tako je čakala v tržičkem pristanišču na boljše čase.

Nemci so seveda medtem mnogo notranje opreme pokradli. Ker pa so bili zaradi premoči Zaveznikov popolnoma uklenjeni in se niso na morju več mogli ganiti, so nekega dne «Stockholm» z drugimi ladjami vrel zavlekli v blato Zaveljskega zaliva.

Mnogo dni traja, preden se takšen velik nagme in počasi vrzne v morje. Ta čas pa seveda porabijo globoki predstavniki pristaniških pogdan. Parnik s čudovito hitrostjo in skoro nevidno svetlostjo ostane opreme, kolikor se je da odpeljati.

Takni ljudje so specialisti. Eni se lotijo samo unenjen stolov in foteljev, drugi strokovnjaško odnasaajo električne naprave, tretji zrcala, četrti kovinske, predvsem bakrene dele itd.

Usođa «Stockholm» pa še ni bila končana. Po vseh doživljajih je bil priliki nekega bombardiranja proti koncu vojne spet pogrel. Zaveda se tudi poslednjim požarom je bila precej nevarna.

«Stockholm» je bil namreč nemških municijsko skladišče. Ko so Zavezniki približno pred enim letom nekega dopoldneva ladjo žagalni in je bila velika opanost, da ladja eksplozira in uniči tudi naselbino okrog zaliva, so Nemci ladjo odvlekli na morje; izseliti pa se je moralo tisti dan tudi okoliško prebivalstvo. Vendar do eksplozije ni prišlo. Gasilci so ogenj pogasili, ladjo ponovno zavlekli v zaliv in tudi prebivalstvo se je vrnilo v hiše.

«Stockholm» čaka delavcev in blatu, a njen ostanek predstavlja še vedno težke milijone.

«Stockholm» čaka delavcev in potapljačev, da se bodo kod mravelje vrgli na njegovo tle, ga razkosali, dele prelili in iz njih nekoč napravili morda arenečno ladjo.

O «Stockholm» bo v zaupnem razgovoru v kakšni predmetni gostilnici izvedel morda še mnogo več zanimivih, celo tajnih stvari. Raskrili ti bodo, da se prokletstvo držl celo z ladje ukradenih predmetov.

Tako se izpopolnjuje pred nami vsebina tržičkega mesta, ki ne postaja nič manj privlačna kot katere koli skrivnostna luka na daljnem vzhodu.

«Zadovoljil se z Lorene. Ni več moja žena. A Dene je moja žena. Dene mi moraš pustiti. Ne smeš iti k njej.»

«Nehaj vendar s tem večjim tarjanjem. Rekel sem že, da si izgubil igro in jaz sem jo dobil. To je vse.»

«Izgubil sem, in ti si dobil? Seveda dobil. A Dene je moja žena. Mogoče tiše tvoje kocke niso v redu.»

«Moje kocke, so moje kocke in nimam dolžnosti, da ti dajem pojasnila o njih! Nihte te ni prišill k igri.»

Prilil so do hišnega praga in vatopili v vežo. Mimogrede je Simon pogledal v sobo. Pri Clayevi spalnici se je ustavil. Notri sta bili Lorene in Dene. Nasmešili se jima je in ju pozdravil s prijaznim glasom.

Dejal je Clay: «Mogoče bo boljše, če ji poveš ti o igri; tako bo prejet verjel.»

Porinil je Clay v sobo ter dodal: «Hitro, povej ji!»

Clay se je vadel in si obrisal pot z obraza.

TRST Sestanek tržaških učiteljev Besede polkovnika Bowmana: «Iz šol morajo biti odstranjeni vsi politični vplivi in vse zapreke, ki bi ovirale doseči vzgojni namen demokratičnih idealov!»

V nedeljo dopoldne je bil v gledališču Verdi sestanek tržaških učiteljev in profesorjev. Sestanku so prisostvovali poleg učiteljev obeh narodnostni tudi polkovnik Bowman, višji častnik za civilne zadeve v Juljski krajini, podpolkovnik Carlton Washburn, višji častnik za šolstvo pri zavezniški komisiji za Italijo, in poročnik Simoni, častnik pri prosvetnem oddelku Zavezniške vojaške uprave.

Danes smo dopolnili drugo obdobje, ki ga lahko imamo za zadnje v boju narodov za dosego pravice in trajnega miru. Končali smo drugo svetovno vojno, v kateri je ljudstvo razvilo svoje največje zmoglosti na področju znanosti, o kateri ni prej nikoli mislilo. Ta znanstvena odkritja in pridobitve dajajo možnost novih še neznanih nadvihov za dosego trajnega miru; toda vsebujejo tudi nevarnost: nevarnost popolnega uničenja sedanje civilizacije, če bi stla teh znanstvenih iznajdb ne bila nevtralizirana. Na tem področju želimo opomniti na dejstvo, kar je velike važnosti, da je v zadnjem času bila podpisana upravna okrožnica, s katero je dovoljena otvoritev slovenskih ljudskih in srednjih šol. Tem je dana enakopravnost in samoupravnost, ki jo bodo uživale ter bodo enake italijanskim šolam. V vseh šolah, italijanskim kot slovenskih, bodo poučevali predmete, ki so potrebni za fizični in duševni razvoj mladine, t. j. predmete, ki vsebujejo vsa področja: humanitika, znanstvenost in gospodarstvo.

Danes smo dopolnili drugo obdobje, ki ga lahko imamo za zadnje v boju narodov za dosego pravice in trajnega miru. Končali smo drugo svetovno vojno, v kateri je ljudstvo razvilo svoje največje zmoglosti na področju znanosti, o kateri ni prej nikoli mislilo. Ta znanstvena odkritja in pridobitve dajajo možnost novih še neznanih nadvihov za dosego trajnega miru; toda vsebujejo tudi nevarnost: nevarnost popolnega uničenja sedanje civilizacije, če bi stla teh znanstvenih iznajdb ne bila nevtralizirana. Na tem področju želimo opomniti na dejstvo, kar je velike važnosti, da je v zadnjem času bila podpisana upravna okrožnica, s katero je dovoljena otvoritev slovenskih ljudskih in srednjih šol. Tem je dana enakopravnost in samoupravnost, ki jo bodo uživale ter bodo enake italijanskim šolam. V vseh šolah, italijanskim kot slovenskih, bodo poučevali predmete, ki so potrebni za fizični in duševni razvoj mladine, t. j. predmete, ki vsebujejo vsa področja: humanitika, znanstvenost in gospodarstvo.

Vacnu temu je treba kulturne podlage, višje izobrazbe, ki bo dovolj vsem in pa prednost razsvetljanja in ustvarjalne misli bratstva in potrpljenja.

Danes se mnogo govori o «svobodni narodov». To je geslo, ki vsebuje in izražajo mnogo, toda težko je ugotoviti vse to brez potrebne podlage. Svoboda narodov predstavlja sodelovanje, bratstvo, potrpljenje med narodi. To so načela, ki so danes slabo pojmovana in slabo uporabljena, zakaj oni, ki so pozorili vojno ter še vedno tužijo mirno do poraženega sovražnika, niso zmogli ustvarjati na trdnih temeljih nepristranost, ki naj bi bila podlaga človeških pravic. Danes govorijo o potrpljenju, o bratstvu, dejansko pa se to ne izvaja. Z besedami in brbljanjem ni mogoče obdržati miru. Resnični mir je dosegljiv le v napredkom in vzgoji mladine, ki bo z vztrajnim delom in renostjo prosvetljena in civilizirana, če bi stla teh znanstvenih iznajdb ne bila nevtralizirana. njene pogubonske zmoglosti odvpravljene in nadzorovane za dobrobit človeštva.

Učitelstvu čaka ta naloga, ki je zelo plemenita. Na tem področju mora demokratična šola, ki jo želijo vsi, stremeti za kulturno obnovo naroda in čeprav obdrži svoje stare običaje, biti napredna in iti vzporedno s splošnim delovanjem in miselnostjo mladine. Izogibati se mora politike, ki jo nekateri skušajo vrniti in ki bi jo znova pojmovano. Poiskani ste, da zgradite prosveto na zdravih temeljih, varnih in trdnih. Oni, ki jim leži to na srcu, bodo umeli to storiti in bodo šoli priborili čut neodvisnosti in ponosa. Odkritično vam želimo, da se v tej skupni nalogi duševno spoznamete ter dosežete najvišji vpliv na naš namen: šole, ki bo resnično svobodna.

Predsednik tržaškega področja odvetnik Edmondo Pucher je nato s kratkim nagovorom podori besede polkovnika Bowmana.

Višji solski nadzornik prof. Rubini je o upravnih vprašanjih dal geslo: «Potrpitev in ne ubljanje duha. Nadaljeval je: «Če je italijanska vlada ustanovila francoske šole v dolini Aosta in pa nemške v zgornji Adizi, je naloga ZVU, da ustanovi slovenske šole v tej krajini.»

Poročnik Simoni, častnik na prosvetnem oddelku Zavezniške vojaške uprave je ponudil svoje sodelovanje in pomoč tržaškemu učitelstvu. Izrazil je svoje upanje, da bo mogoč v bližnji bodočnosti povabiti strokovnjake vzgojnega področja, da jim bo na sborovanju predčili njihovo delo ter jim pomagal, da bodo zapustili stari sel in se pripravili novega.

«Jazz» orkester tržaške radijske postaje Citateljem je gotovo znano, kakšne so bile glasbene prilike radijske postaje ob prihodu zavezniških filharmoničnega orkestra, z zvezo orkestra gledališča Verdi in radijske postaje, sta bila jasno opisana v članku, ki so ga objavili pred otvoritvijo simfoničnega anszona, katerega se je zdaj uspešno zaključila. Istočasno a sestavo novega simfoničnega orkestra, so sklenili uvedbo novega «Jazza» orkestra pri radijski postaji.

Ta vrsta orkestra ni bila znana v Trstu in morda tudi ne po celi Italiji pred prihodom anglo-ameriških čet. Uvedba tega orkestra, ki je osnovan po načelih ameriškega «Jazza» je polizkus, upoznati Tržačane z ameriško glasbo, ki je popolnoma tuja tradicijam in okusu krajevnega prebivalstva. Mreča je, da je mednarodna glasba, bodisi simfonična ali ritmična, eno izmed najboljših sredstev za spajanje prijateljstva med narodi sveta.

V zadnjih dveh mesecih je delo za sestavo novega «Jazza» orkestra zelo napredovalo. Nabavili so nova in boljše glasbila; za izboljšanje akustike so preuredili radijsko oddejno dvorano. Razen novih nabavljenih komadov moderne glasbe je Lello Luttazzi, kateremu so zakupili sestavo in vodstvo 16 šlanskega orkestra, sam spisal razno moderno glasbo. Orkester je pripravljen za svojo prvo oddajo, ki bo prihodnji petek ob 13.15 uri.

Napad neznanecov. V bližini Ver-tojbe so pred kratkim neznanec napadli 45-letnega mehanika Joispa Stilloja, ki se je vračal z dela domov. Neznanka sta Stilloju odvzela kolo, listino in uro. V listnici je imel 2300 lir, ura pa je vredna vsaj 1800 lir.

Začetek šolskega leta v Trstu V prihodnjih dneh bodo otvorjene slovenske šole v Trstu. Vse tri šole niso gimnazija, vija gimnazija in trojaska akademija bodu v loknem polopju v ulici Corsica. Začetek sprejemnih in drugih izpitov bo objavljen v časniku «Glas zavezničkov» in po radiu.

PREHRANA Razdeljevanje piškotkov. Za tekoči mesec lahko dvignete poročniški vseh skupin namesto kruha piškote. Dvignete se lahko za deset mesečnih obrokov na odrezke kruha.

Mleko za mladino. Sepral sporeča, da je bilo večerjaj pomotoma objavljeno, da dobe otroci od 4 do 9 let po 2 zavoja mleka. Pravilno more glasiti, da dobe otroci teh let po 3 zavoja mleka.

Gledališče Verdi. Danes se bo začelo prodajanje vstopnic za drugo predstavo «Turandot», ki bo v četrtak za abonente reda B. Druga predstava opere «Trubadur» je napovedana za soboto, in sicer za abonente reda A.

Zgrabil jo je za roko in hotel abojati; Simon mu je zastavil pot. Zavpil je, naj ostane na mestu. Clay se je okrenil in opazil, da je Simon spet zagrabil samokres. Udarih je Lorene a kopitom po glavi.

Lorene je padla v nezavest. «Vrni se!» je zavpil Simon. Clay se je vrnil proti sredi sobe in Dene je stala ob njem.

«Zelal sem urediti stvar v redu. »Postavi se v kot in počakaj, dokler ti ne ukažem drugega.» Clay je ubogal in Simon je potlozil samokres na mizo. Dvignil je Lorene in jo položil na posteljo.

Močilno so Simon se je vvedel na posteljo in opazoval Lorene, ki je počasi prihajala k zavesti. Močno je dihala. Kmalu se je obrnila na stran in odprla oči. Prvi hip se je videlo, da ni vedela kje da je, a potem ko je spoznala sobo, se ni več spomnila na to, kar se je zgodilo.

Clay se je v nasprotnem kotu pomiril. Pot na njegovem obrazu in po prstih se je sušil? «Lahko kaj napravimo, Simon» Spregovoril je besede zelo počasi.

GORICA

Komisija za raziskovanje fašističnih zločinov

V okviru narodnega osvobodilnega odbora v Gorici, so ustanovili posebno komisijo z nalogo čuvanja, da bi fašistični, kakor tudi protidemokratski, zločini ne ušli pozornosti ter da se očistijo vsi javni uradi, vsi poklici, vsa industrija, trgovina in drugo, da bo končno veljavno to delo končano.

Obvestilo poljedelcem

Gospodarsko statistični poljedelški urad za gorlško okrožje sporoča vsem poljedelcem, da bo 31. oktobra potekel zadnji rok za prijavo o pridelku žita, ječmena in rži, do ločenem po Zavezniški vojaški upravi. Tisti, ki še niso opravili to dolžnosti, so vabljani, da to storo čimprej in se tako izognejo kaznim, ki so predpisane za kršilce, ki jih bodo po navedenem roku prijavili vojaškemu zavezniškemu sodišču. Obenem obveščamo vse poljedelce, da se je pri istem uradu začelo prijavljanje kuruze in kuruzne moke, kakor je to določeno v Splošnem razpisu št. 5, z dne 10. julijem t. l. Zavezniške vojaške uprave.

Tatvine v garažah

Zadnje čase so se neznanj tatovi specializirali na tatvine v zasebnih avtogaražah, odkoder so odnesli različni material za avtomobile. Tako so v ponedeljek ponoči vdrl v avtogaražo na korzu Verdi št. 42 in odnesli lastniku Antoniju Garofolu gum in drugega materiala za približno 80.000 lir. Iz garaže dr. Joispa Cicuta so pred nekaj dnevi odnesli, verjetno isti tatovi, tri gumne v vrednosti 60.000 lir. Isti specialisti so vdrli tudi v garažo dr. Maria Rigona v ulici Pitteri 17 in mu odnesli 5 gum v vrednosti 100.000 lir.

Sepral sporeča vsem trgovcem, da ostanejo vse zaloge zakuh v prahu, znanovanost od Razdeljevalnega urada 30. septembra, še nadalje pod zaporo in na razpolago Sopolu.

Pokrajinski poljedelček konzorcij obvešča vse kmetovalce, da se je začelo pri podružnicah v Krmini, Gradski in Romasnu razdeljevanje svilenih odrezkov, vsem tistim, ki so bili prebeljeni do meseca decembra t. l. Cena spajalji je 300 lir za kg.

Zborovanje obrtnikov. Prihodnji petek 19. t. m. ob 14.30. uri bo na seždel Trgovske zveze - ulica IX. Avgusta št. 11 nad... zborovanje lastnikov restavracij, gostilen in krameri; izvršujejo obht v Gorici in Gorlški pokrajini.

RADIO

Sreda, 17. oktobra 16 prenos iz Vidma: 18.30 obvestila sivočim: 19. vojaška ura odreda J. A.: 19.30 pesna glasba; 20. poročila v slovi; 20.15 poročila v italij.; 20.30 glasba zvoledavce; 21. godalni kvartet Simoni; 21.30 Gradlaine: «Prijudni komisar» - enodejanka v slov; 22. pesna glasba; 22.40 Lia Marzi: Starj klavirček - povest; 23. vestil v italij.; 23.10 vestil v slov; 23.20 oddaja za blivce vojne ujetnike v Angliji.

Glavni urednik: PRIMOZ B. BRDNIK Tedaja A. I. S.

Opozorilo I

Prometni urad zavezniške policije javlja, da po 17. t. m. ne bo več dovoljeno voziti se z vozil, za katere ne bo voznik imel rednega voznega dovoljenja ali dovoljenja izdanega po gonjenjem uradu. Kdor se tega ne bo držal, bo kaznovan v smislu odredbe zavezniške vojaške uprave, ki predvideva tudi zasego vozila.

MALI OGLASI

Dott. S. SENIGAGLIESI specialist za kožne in spolne bolezni, Piazza della Borsa 10/I, nadst. Ordinala od 18.30 do 19.30 ure.

TRST

Sestanek tržaških učiteljev

Vacnu temu je treba kulturne podlage, višje izobrazbe, ki bo dovolj vsem in pa prednost razsvetljanja in ustvarjalne misli bratstva in potrpljenja.

Obvestilo poljedelcem

Gospodarsko statistični poljedelški urad za gorlško okrožje sporoča vsem poljedelcem, da bo 31. oktobra potekel zadnji rok za prijavo o pridelku žita, ječmena in rži, do ločenem po Zavezniški vojaški upravi. Tisti, ki še niso opravili to dolžnosti, so vabljani, da to storo čimprej in se tako izognejo kaznim, ki so predpisane za kršilce, ki jih bodo po navedenem roku prijavili vojaškemu zavezniškemu sodišču.

Tatvine v garažah

Zadnje čase so se neznanj tatovi specializirali na tatvine v zasebnih avtogaražah, odkoder so odnesli različni material za avtomobile. Tako so v ponedeljek ponoči vdrl v avtogaražo na korzu Verdi št. 42 in odnesli lastniku Antoniju Garofolu gum in drugega materiala za približno 80.000 lir.

Sepral sporeča vsem trgovcem, da ostanejo vse zaloge zakuh v prahu, znanovanost od Razdeljevalnega urada 30. septembra, še nadalje pod zaporo in na razpolago Sopolu.

Pokrajinski poljedelček konzorcij obvešča vse kmetovalce, da se je začelo pri podružnicah v Krmini, Gradski in Romasnu razdeljevanje svilenih odrezkov, vsem tistim, ki so bili prebeljeni do meseca decembra t. l. Cena spajalji je 300 lir za kg.

Zborovanje obrtnikov. Prihodnji petek 19. t. m. ob 14.30. uri bo na seždel Trgovske zveze - ulica IX. Avgusta št. 11 nad... zborovanje lastnikov restavracij, gostilen in krameri; izvršujejo obht v Gorici in Gorlški pokrajini.

RADIO

Sreda, 17. oktobra 16 prenos iz Vidma: 18.30 obvestila sivočim: 19. vojaška ura odreda J. A.: 19.30 pesna glasba; 20. poročila v slovi; 20.15 poročila v italij.; 20.30 glasba zvoledavce; 21. godalni kvartet Simoni; 21.30 Gradlaine: «Prijudni komisar» - enodejanka v slov; 22. pesna glasba; 22.40 Lia Marzi: Starj klavirček - povest; 23. vestil v italij.; 23.10 vestil v slov; 23.20 oddaja za blivce vojne ujetnike v Angliji.

Glavni urednik: PRIMOZ B. BRDNIK Tedaja A. I. S.

Opozorilo I

Prometni urad zavezniške policije javlja, da po 17. t. m. ne bo več dovoljeno voziti se z vozil, za katere ne bo voznik imel rednega voznega dovoljenja ali dovoljenja izdanega po gonjenjem uradu. Kdor se tega ne bo držal, bo kaznovan v smislu odredbe zavezniške vojaške uprave, ki predvideva tudi zasego vozila.

MALI OGLASI

Dott. S. SENIGAGLIESI specialist za kožne in spolne bolezni, Piazza della Borsa 10/I, nadst. Ordinala od 18.30 do 19.30 ure.